

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 43461-03-25

- לפני: כבוד השופט נעם סולברג
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ
כבוד השופטת רות רונן
- העותרים: 1. התנועה למען איכות השלטון בישראל
2. פורום "חומת מגן לישראל"
- נגד
- המשיבים: 1. ראש הממשלה חה"כ בנימין נתניהו
2. ממשלת ישראל
3. היועצת המשפטית לממשלה
4. ראש השב"כ מר רונן בר
- עתירה למתן צו על תנאי
- בשם העותרים: עו"ד אליעד שרגא; עו"ד תומר נאור; עו"ד רותם בבלי דביר; עו"ד יעל בלוך

פסק-דין

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

עניינה של העתירה בבקשת העותרים להורות למשיב 1, ראש הממשלה, ולמשיבה 2, ממשלת ישראל, להימנע מכינוסה של ישיבת ממשלה לשם קבלת החלטה על פיטורי המשיב 4, ראש שירות הביטחון הכללי, מר רונן בר.

1. ביום 16.3.2025 הודיע ראש הממשלה למשיב 4 כי בכוונתו לכנס בימים הקרובים את הממשלה לשם קבלת החלטה לגבי פיטוריו. עוד באותו ערב שיגרה המשיבה 3, היועצת המשפטית לממשלה, מכתב קצר לראש הממשלה ובו ציינה כי לא ניתן לפתוח בהליך לסיום כהונתו של ראש השב"כ, עד להשלמת בירור התשתית העובדתית והמשפטית הרלוונטית לעניין.

2. על קצה המזלג, העותרים טוענים בעתירתם, כי החלטת ראש הממשלה לכנס ישיבת ממשלה במטרה להביא לפיטוריו של המשיב 4 התקבלה תוך ניגוד עניינים – עת המשיב 4 מוביל חקירות ביטחוניות רגישות נגד גורמים בכירים בלשכת ראש הממשלה,

ולרקע הסדר ניגוד עניינים המונע מעורבותו של ראש הממשלה בהחלטות הנוגעות למערכת אכיפת החוק. עוד נטען כי ההחלטה נגועה בשיקולים זרים; התקבלה בהליך שאינו תקין ובטרם נבחנה על-ידי הייעוץ המשפטי לממשלה; ולוקה בחוסר סבירות קיצוני. נטען כי ההחלטה לפטר את ראש השב"כ בעת הזו, אף פוגעת בביטחון המדינה ובאמון הציבור. לצד העתירה, הוגשה בקשה לצו ביניים המורה למשיבים 1-2 להימנע מכינוס ישיבת הממשלה לשם קבלת ההחלטה האמורה.

3. לאחר עיון בעתירה על נספחיה, הגענו למסקנה כי דין העתירה להידחות על הסף מפאת היותה עתירה מוקדמת.

4. הלכה מושרשת היא כי בית משפט זה לא יזקק לעתירה אשר הוגשה בטרם קיבלה הרשות המוסמכת החלטה סופית לגופו של עניין. זמנה של הביקורת השיפוטית הוא לאחר קבלת ההחלטה, ולא לפני (ראו למשל: בג"ץ 2676/06 גרינלייט ניהול קרנות נאמנות בע"מ נ' הרשות לניירות ערך, פסקה 9 (4.4.2006) (להלן: עניין גרינלייט); בג"ץ 8145/19 ברי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 8 (2.1.2020)). הלכה זו הגיונה עמה: משטרם נתקבלה החלטה, הבסיס הדרוש לקיום ביקורת שיפוטית – אינו בנמצא (בג"ץ 5709/09 אבו זעיתר נ' שר הפנים, פסקה 4 (17.1.2010); יצחק זמיר הסמכות המנהלית כרך ג 1873-1874 (2014)). לא זו בלבד, אלא שההחלטה שתתקבל על-ידי הרשות עשויה לייתר את הדיון בעתירה, או למצער למקד את יריעת המחלוקת, ובהתאם להבטיח כי ההליך ינוהל בצורה מיטבית (בג"ץ 5586/22 אגוד מכוני הרישוי בישראל נ' שר האוצר, פסקה 5 (24.8.2022)). כפי שהטעימה הפסיקה, יסודה של הלכה זו – בעיקרון הפרדת הרשויות, והיא נועדה לגדור את גבולותיה של הביקורת השיפוטית על פעולות המינהל (ע"א 524/98 מדינת ישראל משרד האוצר נ' ציון חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נב(2) 145, 151-152 (1998) (להלן: עניין ציון)). סטייה מן ההלכה האמורה עלולה לשבש את מערכת האיזונים שבין הרשויות (עניין ציון, בעמ' 152).

5. עיקרון זה, לפיו בית המשפט לא יטה אוזנו לעתירה בטרם התקבלה החלטה, כוחו יפה ביתר שאת "כאשר מדובר בעתירה המכוונת למנוע מרשות מינהלית להתכנס לצורך קיום דיון באותו עניין" (בג"ץ 1884/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הוועדה למתן היתרים, פסקה 8 (23.4.2020); וראו עוד: עניין גרינלייט; בג"ץ 8870/15 תנועת "אומץ" – אזרחים למען מינהל תקין וצדק חברתי ומשפטי נ' הוועדה המקצועית-ציבורית לאיתור מועמדים למשרת היועץ המשפטי לממשלה (27.12.2015)). העותרים לא הבהירו

בעתירתם איזה נזק בלתי הפיך עלול להיגרם מעצם קיומו של הדיון, באופן המצדיק סטייה מכלל זה (בג"ץ 648/13 תנועת רגבים נ' ראש המחשלה (25.1.2013)).

6. בענייננו, טרם התקבלה החלטה על-ידי הממשלה, אשר היא הגוף המוסמך "להפטיק את כהונתו של ראש השירות לפני תום תקופת כהונתו" (סעיף 3(ג) לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002). בישיבת הממשלה שתתכנס לצורך דיון בסוגיה זו, תוכל היועצת המשפטית לממשלה לפרוש לפני חברי הממשלה את מכלול השיקולים המשפטיים הדרושים לשם קבלת החלטתם, ואין זה מן הנמנע שלאחר שתישמע עמדתה – לא תתקבל החלטה, או שתתקבל החלטה אחרת. מכל מקום, על העותרים להמתין לקבלת החלטה סופית של הממשלה, היא הגורם המוסמך, ורק לאחר מכן תוכל להיפתח לפנייהם הדרך להעמדת ההחלטה לביקורת שיפוטית.

7. למען הסר ספק יובהר, כי אין באמור משום הכעת עמדה כלשהי לגבי טענות העותרים לגופן, ואין בו כדי לפגוע בזכותם לשוב ולפנות לבית משפט זה לכשתתקבל החלטה.

סוף דבר: העתירה דנן הקדימה את זמנה, ולפיכך, במתכונתה הנוכחית דינה להידחות על הסף.

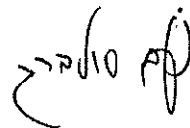
ניתן היום, י"ח אדר תשפ"ה (18 מרץ 2025).

רות רוני
שופטת

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

נעם סולברג
שופט